
صنعت بانکرینگ

چیستی، ظرفیت و فرصت‌ها برای ایران

مؤلفین:

• مدد فرهمند معین

• دکتر مراد نظرزاده

۱۳۹۷

مؤسسه آموزشی تألیفی ارشدان

سرشناسه	:	فرهمنده معین، حامد، ۱۳۷۰-
عنوان و نام پدیدآور	:	صنعت بانکرینگ چیستی، ظرفیت و فرصت‌ها برای ایران نویسنده حامد فرهمنده معین، محمدجواد نظرزاده.
مشخصات نشر	:	تهران: مؤسسه آموزشی تالیفی ارشدان، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	:	۶۶ ص.
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۹۹۵-۴۷۷-۳
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
موضوع	:	کشتی‌ها - سوخت
موضوع	:	حمل و نقل دریایی
موضوع	:	نفت - ایران - حمل و نقل
موضوع	:	نفت - صنعت و تجارت
شناسه افزوده	:	نظرزاده، محمدجواد، ۱۳۶۱-
رده بندی کنگره	:	۷۷۷۹/ف۶ص۹۲۱۷
رده بندی دیویی	:	۳/۸۷۱
شماره کتابشناسی ملی	:	۵۰۵۷۱۰۳

ارشدان

مؤسسه آموزشی تالیفی ارشدان

صنعت بانکرینگ

■ نام کتاب:

چیستی، ظرفیت و فرصت‌ها برای ایران

■ تألیف:

دکتر حامد فرهمنده معین - دکتر محمد جواد نظرزاده

آموزشی تالیفی ارشدان

■ ناشر:

اول

■ ویرایش:

اول ۱۳۹۷

■ نوبت چاپ:

www.irantypist.com

■ حروفچینی و صفحه آرای:

www.irantypist.com

■ طراح و گرافیکست:

۹۷۸-۶۰۰-۹۹۵-۴۷۷-۳

■ شابک:

۱۰۰۰

■ شمارگان:

www.arshadan.com

■ مرکز خرید آنلاین:

www.arshadan.net

■ مرکز پخش و توزیع:

۰۲۱۴۷۶۲۵۵

■ قیمت:

۱۸۰۰۰ تومان

۷	مقدمه
۱۰	۱- چستی صنعت بانکرینگ (توصیف وضع موجود)
۱۰	۲- صنعت بانکرینگ چیست؟
۱۳	۳- الزامات شکل گیری صنعت بانکرینگ
۱۴	۳-۱ دسترسی به بازار (نزدیکی به خطوط کشتی رانی)
۱۵	۳-۲ وجود آبخور مناسب برای پهلوگیری انواع کشتی
۱۵	۳-۳ رایه رجیر، کامل خدمات
۱۶	۳-۴ رایه امنیت و کیفیت مناسب
۱۶	۴- صنعت بانکرینگ در نیا
۱۶	۴-۱ گردش مالی صنعت بانکرینگ در دنیا
۱۸	۴-۲ رایه دهندگان خدمات بانکرینگ در دنیا
۲۴	۵- صنعت بانکرینگ در خلیج فارس
۲۵	۵-۱ گردش مالی صنعت بانکرینگ در خلیج فارس
۳۰	۵-۲ رایه دهندگان خدمات بانکرینگ در خلیج فارس
۳۷	۶- صنعت بانکرینگ در ایران (تاریخچه، مزیت ها و مزایا)
۳۸	۶-۱ تاریخچه صنعت بانکرینگ در ایران
۴۴	۶-۲ مزیت های ایران برای فعالیت در صنعت بانکرینگ
۵۷	۶-۳ مزایای صنعت بانکرینگ برای ایران
۶۵	منابع و ماخذ

مقدمه

تعدد کشتی‌های تجاری و نفتی عبوری از خلیج فارس، پتانسیل بالایی به منظور ارائه خدمات بانکرینگ در این ناحیه ایجاد نموده است. اغلب، فعالیت سوخت رسانی به کشتی‌ها که تقریباً در تمام آبراه‌ها با تردد وسیع کشتی، مورد توجه می‌باشد، تحت عنوان عملیات بانکرینگ نام گذاری می‌گردد. البته معمولاً خدمات جانبی دیگری همچون تعویض خدمه، ارائه آب و غذا (خدمات کترینگ)، تعمیرات کشتی و نیز به کشتی‌ها ارائه می‌شود. از این رو به مجموعه عملیات خدمات ارائه شده (ارائه سوخت + خدمات جانبی) صنعت بانکرینگ گفته می‌شود.

با توجه به مطالب گفته شده، سالین در این صنعت، یکی از بهترین و مطلوب‌ترین فرصت‌های پیش روی ایران جهت جلب رشد و ارتباط موثر با جهان به شمار می‌رود. لکن، علی‌رغم تهیه طرح جامع بانکرینگ در سال ۱۳۸۴ و هدف گذاری سهم ۵۰ درصدی ایران در خلیج فارس، تنها ۹٫۳ درصد از این صنعت به شرکت‌های ایرانی اختصاص یافته است.

تحقیق حاضر مبتنی بر مدل چیستی، چرایی و چگونگی، به بررسی این موضوع می‌پردازد. در بخش اول، به چیستی موضوع پرداخته شده است. در این بخش سعی شده تا با معرفی صنعت بانکرینگ در دنیا و خلیج فارس، ملزومات و مزایای این صنعت بطور کامل تشریح و به این واقعیت اشاره شود که موقعیت جغرافیایی، تولیدی و ترانزیتی ایران، پتانسیل بالایی را به منظور توسعه صنعت بانکرینگ ایجاد می‌نماید.

سوال اصلی بخش دوم، تبیین چرایی سهم پایین ایران با وجود تمامی مزیت‌ها در وضعیت فعلی است. حاصل مطالعات صورت گرفته در این زمینه، عمدتاً از منابع کتابخانه‌ای و نیز، مصاحبه با خبرگان و دست‌اندرکاران این صنعت بدست می‌آید و در نهایت با استفاده از روش دلفی، مهم‌ترین مشکلات این حوزه استخراج شده و تبیین می‌گردد.

پس از تبیین چیستی و چرایی مساله، در بخش سوم از این تحقیق، چگونگی رسیدن از وضع موجود به وضع مطلوب مورد بحث قرار می‌گیرد و مجموعه‌ای از راهبردها، سیاست‌ها و ساز و کارها پیشنهاد می‌گردد.

لذا بر اساس چارچوب مذکور، پس از طرح اولیه موضوع، و تبیین چارچوب اصلی نوشتار حاضر، در ادامه مجموعه‌ای از نتایج تحقیق مورد اشاره قرار گرفته است.

در بخش چیستی پس از ارائه یک تصویر کلی از صنعت بانکرینگ در دنیا و خلیج فارس نشان داده می‌شود که این صنعت می‌تواند از سه جنبه برای ایران حائز اهمیت باشد؛ اول آنکه این صنعت باعث متنوع شدن کانال‌های فروش فرآورده‌های نفتی در ایران شده و از این رو، سبب افزایش مقاومت اقتصادی کشور می‌شود. دوم، هرم قدرت در دست ایران برای مقابله با تهدیدات جهانی خواهد بود؛ چراکه شکل‌گیری این صنعت هم‌انبار گسترده‌ای از نفت و فرآورده‌های آن در کشور ایجاد می‌نماید که این ذخایر در مدیریت تقاضای بازار داخل و منطقه نقش مهمی ایفا خواهد کرد و هم به فرض سهم بالای ایران در این صنعت، امکان اعمال تحریم و یا سایر فشارها از سوی سایرین بر ایران کاهش پیدا می‌کند.

سومین جنبه نیز، امکان ارزآوری این صنعت و توسعه مناطق ساحلی و دریایی ایران می‌باشد.

در بخش چرایی نیز، عمده دلیل تضعیف این صنعت، تشدید تحریم‌های بین‌المللی شناسایی شده است. چراکه لازمه صنعت بانکرینگ، فعالیت با شرکت‌های کشتیرانی بین‌المللی است که به سبب تحریم‌ها، این شرکت‌ها از فعالیت با شرکت‌های ایرانی منع شده‌اند. همچنین معضلات داخلی همچون عدم آرایه بسته کامل خدمات جانبی، بروکراسی، مشکلات قانونی، عدم حمایت، نبود زیرساخت‌ها و دخالت‌های دولتی نیز مزید بر علت شده است.

در بخش چگونگی نیز، تلاش برای رفع تحریم‌ها در درجه اول و تلاش برای دور زدن تحریم‌ها به روش‌های مختلف در درجه دومی پیشنهاد می‌گردد. راهکارهایی همچون ایجاد شرکت‌های سوخت‌رسانی در امارات و سایر کشورهای، پوشش مناسبی جهت رهایی از مشکلات تحریم‌هاست که اتفاقاً توسط چند شرکت سوخت‌رسانی داخلی مورد توجه و آزمون قرار گرفته است که با توجه به موفقیت آن‌ها، به سایرین نیز پیشنهاد می‌گردد. همکاری با شرکت‌های سوخت‌رسانی بین‌المللی نیز راهکار آزموده شده دیگری است که مشکلات و هزینه‌های ناشی از ثبت شرکت را نخواهد داشت. اما در رابطه با مشکلات داخلی، مهم‌ترین پیشنهاد، ایجاد جمعی از شرکت‌های سوخت‌رسان داخلی در قالب اتحادیه، صنف و دیگر اشکال است تا اولاً از این طریق، فعالیت شرکت‌ها نظام‌مند و در راستای اهداف گروه و کشور صورت گیرد. دوماً با این کار، عمده مشکلات این شرکت‌ها

شناسایی و از کانال اتحادیه، به گوش مسئولین مربوطه خواهد رسید تا در جهت رفع آن‌ها تلاش شود. با این کار، گام اول توسط خود فعالین حوزه برداشته می‌شود و در مرتبه بعد، کافی است که قوانین، زیرساخت‌ها، سازمان‌ها و ارگان‌های کشور بر اساس پیشنهادات کارشناسی شده اتحادیه و حمایت‌های مسئولین مورد بازبینی و اصلاح قرار گیرد.

۱- چیستی صنعت بانکرینگ (توصیف وضع موجود)

در این بخش، به بررسی کلیات صنعت بانکرینگ پرداخته می‌شود. برخی از سوالاتی که در این بخش به آن‌ها پاسخ داده می‌شود، عبارتند از:

- عملیات بانکرینگ چیست و چه تفاوتی با صنعت بانکرینگ دارد؟
- ملزومات فعالیت در این صنعت چیست؟
- گردش مالی این صنعت در دنیا و در منطقه خلیج فارس چقدر است؟
- فعالان این صنعت در دنیا و خلیج فارس به کدورهایی هستند؟
- وضع موجود و مزایای ایران در صنعت بانکرینگ چیست؟

۲- صنعت بانکرینگ چیست؟

صنعت بانکرینگ به طور کلی شامل عملیات بانکرینگ و ارایه خدمات جانبی به کشتی و خدمه آن است. عملیات بانکرینگ نیز به معنای دقیق، عبارت است از ارایه سوخت مورد نیاز کشتی در زمان دقیق و با کیفیت و قیمت مناسب. عملیات بانکرینگ به دو شکل تحویل سوخت بر روی دریا با استفاده از شناورهای مخصوص و یا پهلویی کشتی در اسکله‌های